

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Avaldamismärge:

Justiitsminister
määrus
algtekst
RTL 2002, 19, 244

Pärimisseadusest tulenevate notari ametitoimingute tegemise kord

Vastu võetud 25.01.2002 nr 4

Määrus kehtestatakse «Pärimisseaduse» (RT I 1996, 38, 752; 1999, 10, 155; 88, 807; 2001, 56, 336; 93, 565) § 163 lõike 3 alusel ning kooskõlas «Notariaadiseaduse» (RT I 2000, 104, 684; 2001, 93, 565) § 29 lõikega 2 «Pärimisseadusest» tulenevate notari ametitoimingute tegemise reguleerimiseks.

1. peatükk

NOTARILE TÕESTAMISEKS ESITATUD TESTAMENT JA TESTAMENDI HOIULEVÕTMINE

§ 1. Notarile tõestamiseks esitatud testament

(1) Kui testaator esitab «Pärimisseaduse» § 21 lõike 1 ja § 24 lõike 2 alusel notarile tõestamiseks omakäelise testamendi, koostab notar selle kohta notariaalakti vastavalt «Tõestamiseaduse» (RT I 2001, 93, 564)

2. peatükile.

(2) Kui notar ei valda keelt, milles omakäeline testament on koostatud, koostab notar notariaalakti vastavalt «Tõestamiseaduse» § 34 lõikele 1 ja §-le 35. Notari tähelepanekute aruanne peab sisaldama ka tähelepanekuid isikusamasuse tuvastamise ning testaatori teo- ja otsusevõime kohta.

(3) Esitatud testament on notariaalakti osa ja köidetakse notariaalakti külge.

§ 2. Testamendi hoiulevõtmise menetlus

(1) Ümbrikus esitatud testamendi hoiule võtmiseks koostab notar notariaalakti vastavalt «Tõestamiseaduse» 2. peatükile.

(2) Notar ei tutvu testamendi sisuga. Notar pitseerib testamenti sisaldava ümbriku kinni.

(3) Notar teeb ümbrikule pealdise, milles sisalduvad järgmised andmed:

- 1) selgitus, et ümbrik sisaldab avaldaja testamenti;
- 2) testamendi hoiuleandmise kuupäev;
- 3) testamendi hoiuleandja ees- ja perekonnanimi, isikukood (puudumisel sünniaeg);
- 4) ametitoimingute raamatu kande number.

(4) Notar ja testaator allkirjastavad pealdise.

(5) Kui testaatori esitatud ümbrik pealdist teha ei võimalda, paneb notar testamenti sisaldava kinnise ümbriku teise ümbrikusse, millele teeb hoiulevõtmise pealdise.

§ 3. Hoiuleantud testamendi tagasivõtmine

(1) Kinnises ümbrikus testamendi tagasivõtmise tahteavalduse tõestamiseks koostab notar notariaalakti vastavalt «Tõestamiseaduse» 2. peatükile.

(2) Testamendi saab testaator tagasi võtta ainult isiklikult.

2. peatükk

PÄRIMISE KÄIGUS TEHTAVAD TOIMINGUD

§ 4. Pärandi vastuvõtmise või pärandist loobumise avaldus

(1) Pärandi vastuvõtmise või sellest loobumise avalduse tõestamiseks koostab notar notariaalakti vastavalt «Tõestamiseaduse» 2. peatükile.

(2) Kui notarile esitatakse teise notari poolt tõestatud pärandi vastuvõtmise või sellest loobumise avaldus, märgib notar avaldusele selle esitamise päeva.

(3) Kui notarile on esitatud notariaalselt tõestamata avaldus, annab notar avaldajale teada uue notariaalselt tõestatud avalduse esitamise vajalikkusest.

(4) Notar teeb avaldajale teatavaks andmed pärandvara koosseisu ja pärandaja testamendi või pärimislepingu kohta. Avaldaja soovil teeb notar selles küsimuses järelepärimisi.

(5) Avalduses nimetab avalduse esitaja pärandi avanemise koha ning teiste võimalike pärijate nimed ja elukohad. Notar selgitab avaldajale ebaõigete andmete esitamise tagajärgi.

§ 5. Pärimistoimiku avamine

(1) Notar avab esitatud avalduse alusel pärimistoimiku ja teatab sellest pärimisregistrile.

(2) Enne pärimistoimiku avamist kontrollib notar pärimisregistrist järele, kas mõni teine notar on juba pärandi kohta avanud pärimistoimiku. Kui pärimistoimik on juba avatud teise notari juures, saadab notar pärandi vastuvõtmise või sellest loobumise avalduse edasi pärimistoimiku avanud notarile.

§ 6. Pärima kutsumise teade

(1) Notar saadab pärima õigustatud isikutele teate pärandi vastuvõtmise või sellest loobumise tähtaja kohta.

(2) Pärima õigustatud isiku pärandist loobumise korral saadab notar selle kohta teate isikutele, kellel on õigus astuda pärandist loobunu asemele, ja annab neile teada nende õigusest esitada tähtaja jooksul pärandi vastuvõtmise või sellest loobumise avaldus.

(3) Kui pärima õigustatud isikute või nende elukoha kohta puuduvad usaldusväärsed andmed, avaldab notar tähtaja määramise kohta teate väljaandes Ametlikud Teadaanded. Notar lisab koopia avaldatud teatest pärimistoimikusse.

§ 7. Pärandi vastuvõtmise ja sellest loobumise tähtaja pikendamine

(1) Pärandi vastuvõtmise ja sellest loobumise tähtaja pikendamiseks esitab isik notarile kirjaliku taotluse, milles on märgitud pikendamist põhjendavad asjaolud.

(2) Pikendamise taotluse läbivaatamise kohta koostab notar dokumendi, milles märgib taotleja andmed, taotluse sisu ja oma motiveeritud otsuse. Dokument lisatakse pärimistoimikusse.

(3) Notar saadab tähtaja pikendamist taotlenud isikule teate taotluse läbivaatamise tulemuste kohta.

§ 8. Avalduse vastuvõtmisejärgsed toimingud

(1) Pärimistoimiku avanud notar võtab pärimisregistrist andmed pärandaja testamendi või pärimislepingu kohta. Andmete alusel saadab notar nende dokumentide hoidjatele teate pärandi avanemise kohta ja palub nimetatud dokumendid endale saata.

(2) Notar, kelle arhiivis on pärimisregistri andmete järgi testament või pärimisleping, on teate kättesaamisel kohustatud saatma pärimistoimiku avanud notarile testamendi või pärimislepingu kinnitatud ärakirja.

§ 9. Testamenti sisaldava hoiuleantud ümbriku avamine

(1) Pärandi avanemise ja pärimismenetluse teate saamisel määrab testamendi hoiulevõtnud notar testamenti sisaldava ümbriku avamise aja ja koha. Notar saadab ümbriku avamise aja ja koha kohta teate pärimisasja menetlevale notarile.

(2) Pärimisasja menetlev notar saadab teadaolevatele pärijatele ja teistele puudutatud isikutele teate ümbriku avamise aja ja koha kohta.

(3) Testamendi hoiulevõtnud notar avab määratud ajal testamenti sisaldava ümbriku. Ümbriku avamise kohta koostab notar vastavalt «Tõestamisseaduse» § 34 lõikele 1 ja §-le 35 notariaalakti. Ümbrik ja testament köidetakse notariaalakti külge.

(4) Ümbriku avanud notar saadab pärimisasja menetlevale notarile testamendi kinnitatud ärakirja ja ümbriku avamise kohta koostatud notariaalakti kinnitatud ärakirja.

§ 10. Inventuurinõude läbivaatamine

(1) Notar koostab inventuurinõude läbivaatamise kohta otsuse, milles otsustab inventuuri läbiviimise või pärimisseaduses sätestatud juhtudel selle määramata jätmise. Inventuuri läbiviimise otsuse puhul nimetab notar dokumendis inventuuri läbiviiva isiku ja määrab inventuuri tegemise tähtaja. Otsus lisatakse pärimistoimikusse.

- (2) Notar teatab inventuurinõude esitanud isikule inventuurinõude läbivaatamise tulemustest.
- (3) Notar annab inventuuri läbiviivale isikule tõendi, milles on märgitud inventuuri läbiviiva isiku õigus saada pärandvara kohta teavet krediidiastutustelt ja muult isikult, kelle valduses on pärandvara või kellel on pärandvara kohta andmeid.
- (4) Kui isik esitab inventuurikäigus sellest loobumiseks kirjaliku avalduse ja teisi inventuurinõudeid esitatud ei ole, teeb notar korralduse inventuuri tegemise lõpetamiseks.

3. peatükk PÄRIMISÕIGUSE TUNNISTUS

§ 11. Pärimisõiguse tunnistuse saamise avaldus

- (1) Pärimisõiguse tunnistuse saamiseks esitatakse notarile notariaalselt kinnitatud avaldus.
- (2) Kui notarile on posti teel saadetud lihtkirjalik avaldus, annab notar avaldajale teada notariaalselt kinnitatud avalduse esitamise vajalikkusest.
- (3) Pärimisõiguse tunnistuse saamise avaldus võib sisalduda ka pärandi vastuvõtmise avalduses.

§ 12. Tunnistuse väljaandmise käigus tehtavad toimingud

- (1) Notar võtab pärimisregistrist andmed pärandaja testamentide ja pärimislepingute kohta ja nõuab nende hoidjatelt nende esitamist.
- (2) Notar teeb pärimisõiguse tunnistust taotlevatele isikutele teatavaks testamendi ja pärimislepingu olemasolu ning tutvustab isikutele nende sisu.
- (3) Notar võib pärimisõiguse tunnistuse taotlejalt nõuda kirjaliku kinnituse pärijate, nende pärandiosade ja pärandit puudutavate asjaolude kohta. Notar selgitab avaldajale ebaõigete andmete esitamise tagajärgi.
- (4) Kui pärimisõiguse tunnistuse taotlejate avaldustes ja kirjalikes kinnitustes on olulisi erinevusi ja vastuolusid, võib notar tunnistuse taotlejad ja puudutatud isikud esinevate erinevuste ja vastuolude läbiarutamiseks välja kutsuda. Notar koostab asja lahendamisel dokumendi, millele kirjutavad alla kutsutud isikud ja notar.

§ 13. Annakusaajale tunnistuse väljaandmine

- (1) Annakusaajale antakse annaku kohta tunnistus välja tähtaegselt pärandi vastuvõtmise avalduse esitanud pärija nõusolekul.
- (2) Nõusolekul peab allkiri olema notariaalselt kinnitatud. Nõusolek võib sisalduda juba pärandi vastuvõtmise avalduses.
- (3) Kui ükski pärija ei ole pärandi vastuvõtmiseks või sellest loobumiseks määratud tähtajal pärandit vastu võtnud, antakse tunnistus annaku kohta välja ilma pärijate nõusolekuta.

§ 14. Pärimisõiguse tunnistuses sisalduvad andmed

- (1) Pärimisõiguse tunnistuse koostatakse tõestamise vormis ja sellele kohaldatakse «Tõestamisseaduse» § 34 lõikes 1 ja §-s 35 sätestatud. Pärimisõiguse tunnistust ei pea enne väljastamist esitama seda taotlenud isikule läbivaatamiseks ega heakskiitmiseks.
- (2) Pärimisõiguse tunnistus antakse välja kogu pärandi, pärandiosa, sundosa, annaku, eelpärijale ülemineva pärandi või järelepärijale ülemineva pärandi kohta.
- (3) Notariaalakti tähelepanekute aruandes märgitakse:
- 1) pärandaja ees- ja perekonnanimi, isikukood (puudumisel sünniaeg);
  - 2) pärandi avanemise aeg;
  - 3) pärimise alus (pärimine seaduse, testamendi või pärimislepingu järgi);
  - 4) pärija ees- ja perekonnanimi, isikukood (selle puudumisel sünniaeg), aadress;
  - 5) pärijate pärandiosade mõtteliste osade suurus;
  - 6) ülesantud pärandvara ja selle väärtus.
- (4) Eelpärijale väljaantavas tunnistuses märgitakse tingimus või tähtpäev, millal pärand tuleb üle anda. Tunnistuses märgitakse, kas eelpärijale on antud õigus pärandit vabalt käsutada või mitte.

(5) Järelepärijale väljaantavas tunnistuses märgitakse tingimuse või tähtpäeva saabumine, mille alusel tekkis järelepärijal õigus pärandile.

(6) Sundosa pärijale antavas pärimisõiguse tunnistuses märgitakse sundosa saamise alus (sugulus või abielu ja töövõimetuse fakt) ja pärandiosa suurus.

(7) Annaku kohta väljaantavas pärimisõiguse tunnistuses märgib notar annakusaaja ja annakueseme.

(8) Notar võib pärimisõiguse tunnistusse märkida ka muid pärimist kajastavaid olulisi andmeid.

§ 15. Täiendav pärimisõiguse tunnistus

(1) Kui notarile esitatakse pärast pärimisõiguse tunnistuse väljaandmist täiendavaid andmeid pärandvara kohta, võib notar välja anda täiendava pärimisõiguse tunnistuse.

(2) Täiendava pärimisõiguse tunnistuse väljaandmise kohta lisab notar eelnenud pärimisõiguse tunnistuse originaalile sellekohase õienduse.

4. peatükk
RAKENDUSSÄTTED

§ 16. Määruse jõustumine

Käesolev määrus jõustub 2002. aasta 1. veebruaril.

Minister Märt RASK

Kantsler Mihkel OVIIR